

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان
دانشکده داروسازی

نام و شماره درس: کارآموزی داروسازی بیمارستانی عملی	تعداد واحد و نوع واحد (نظری/عملی): 1 واحد کارآموزی
رشته و مقطع تحصیلی: دکترای حرفه ای داروسازی	مدت زمان ارائه درس: 33 ساعت کارآموزی
دروس پیش نیاز: داروسازی بیمارستانی نظری	محل برگزاری: دانشکده داروسازی
نام مسئول برنامه: دکتر حمیدرضا تقوای معصومی	آدرس ایمیل: taghvahamidreza@yahoo.com

اهداف کلی درس:

آشنایی عملی و تمرین وظایف داروساز بیمارستانی به منظور توانمندسازی دانشجویان در جهت ارائه خدمات داروسازی بیمارستانی

اهداف اختصاصی درس:

باتوجه به اهمیت خدمات داروسازی بیمارستانی، در این واحد دانشجو با حضور در داروخانه های بیمارستانی از نزدیک با خدمات اصلی داروسازی بیمارستانی و نقش های داروساز بیمارستانی آشنا می شود و با تمرین ارائه این خدمات تحت نظر مربیان و اساتید مربوطه مهارت های لازم برای ارائه این خدمات را کسب خواهد نمود. جلسات به صورت حضور در بخش های مراقبت های دارویی یا داروخانه های بیمارستانی به صورت تمرین عملی موارد زیر در هر جلسه خواهد بود:

- آشنایی با فرآیندها و خدمات بخش مراقبت های دارویی

- استفاده از HIS به منظور مدیریت توزیع دارو، تجهیزات و داروهای مخدر، آماده سازی نسخ دارویی در بیمارستان و توزیع دارو به بخش ها

- تهیه کاردکس دارویی توسط داروساز و نظارت بر توزیع در بخش ها

- متودولوژی ردیابی عوارض و خطاهای دارویی و نحوه تکمیل فرم ADR و FDO

- استفاده از منابع الکترونیک و غیر الکترونیک اطلاعات دارویی

- آشنایی با نحوه فعالیت در مراکز اطلاعات دارویی و پاسخگویی به سوالات اطلاعات دارویی

- اصول بیمه های درمانی و ترخیص بیمار از بیمارستان

- کنترل و نظارت بر داروهای مخدر

- آشنایی با تهیه پروتکل ها و دستورالعمل های درمانی

- آشنایی عملی باروند فعالیت کمیته دارو و تجهیزات

- ساخت و ترکیب محلول های تزریقی

- ساخت و ترکیب داروهای سایتوتوکسیک و Biohazard

- آشنایی با کمیته کنترل عفونت و نقش داروساز در آن، Antibiotic Stewardship و ضدعفونی کننده های بیمارستانی
- تهیه فورمولری با رویکرد مونوگراف دارویی و به روز رسانی فهرست دارویی بیمارستان
- اصول توزیع و استفاده از داروها در اتاق عمل
- اعتباربخشی بیمارستانی و اصول و آئین نامه ارزشیابی بیمارستانهای کشور
- تجهیزات و ملزومات پزشکی

این کارآموزی در قالب گروههای سه یا چهار نفره طی 4 روز در بخش مراقبتهای دارویی مرکز آموزشی، درمانی و پژوهشی رازی ارائه میگردد. هر یک از دانشجویان موظف هستند در طی دوره و با هماهنگی استاد مربوطه حداقل یک شیفت روز تعطیل نیز در داروخانه بیمارستان حضور یابند.

برنامه عملی کارآموزی داروخانه بیمارستان ورودی 98 (پاییز و زمستان 1402)

روز اول	<ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با فرآیندها و خدمات بخش مراقبتهای دارویی • آشنایی و کار با سیستم HIS : <ul style="list-style-type: none"> - استفاده از HIS به منظور مدیریت توزیع دارو، تجهیزات و داروهای مخدر، آماده سازی نسخ دارویی در بیمارستان و توزیع دارو به بخش ها - انواع گزارش گیری از HIS - نحوه ثبت داروی مصرفی بیماران در بخش - دریافت دارو از انبار دارویی و نحوه نظارت داروساز بر این فرایند - تهیه کاردکس دارویی توسط داروساز و نظارت بر توزیع در بخش ها و نظارت داروساز بر نحوه مصرف دارو برای بیماران از طریق HIS • ثبت در سیستم تعهدی • کنترل و تأیید استوک دارویی آماده تحویل به بخش ها(حداقل 5 بخش) و کنترل داروهای یونیت دوز یا روز دارو(حداقل 30 نسخه) توسط کارآموز به منظور تسلط کامل بر داروهای بیمارستانی
روز دوم	<ul style="list-style-type: none"> • اصول بیمه های درمانی و ترخیص بیمار از بیمارستان و نحوه اعمال شرایط و قوانین بیمه در HIS • کنترل و نظارت بر داروهای مخدر: مراحل نگه داری، تحویل، توزیع و ثبت داروی مخدر • اصول توزیع و استفاده از داروها در اتاق عمل • آشنایی عملی با روند فعالیت کمیته دارو و تجهیزات و نقش داروساز در آن • اعتباربخشی بیمارستانی و اصول و آئین نامه ارزشیابی بیمارستانهای کشور و نحوه مستند سازی فعالیت های بخش مراقبتهای دارویی • کنترل و تأیید استوک دارویی آماده تحویل به بخش ها(حداقل 5 بخش) و کنترل داروهای یونیت دوز یا روز دارو(حداقل 30 نسخه) توسط کارآموز
روز سوم	<ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با نحوه بازرسی دارویی از بخش های درمانی: <ul style="list-style-type: none"> - موارد مورد ارزیابی در بازرسی داروساز از بخش های درمانی - تهیه چک لیست ارزیابی - اقدامات اصلاحی - آشنایی با تالی احیاء و داروهای ضروری حین بازرسی - تهیه گزارش مکتوب از بازرسی جهت اعلام به مقام ریاست بیمارستان • آشنایی با تجهیزات و ملزومات پزشکی در بیمارستان <ul style="list-style-type: none"> - حضور در واحد تجهیزات و تحویل و آماده سازی استوک یا یونیت دوز تجهیزات وچیدمان و آماده سازی تجهیزات برای تحویل به بخش ها - آشنایی با روند ثبت و توزیع تجهیزات در HIS - آشنایی با مراحل سفارش و خرید تجهیزات - آشنایی با سایت Imed • کنترل و تأیید استوک دارویی آماده تحویل به بخش ها(حداقل 5 بخش) و کنترل داروهای یونیت

<p>دوز یا روز دارو(حداقل 30 نسخه) توسط کارآموز</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • متودولوژی ردیابی عوارض و خطاهای دارویی و نحوه تکمیل فرم ADR و FDO • ارزیابی خطاهای دارویی در بخش های بیمارستان: حضور کارآموز و استاد در بخش • استفاده از منابع الکترونیک و غیر الکترونیک اطلاعات دارویی • آشنایی با نحوه فعالیت در مراکز اطلاعات دارویی و اطلاع رسانی دارویی و پاسخ به سوالات با استفاده از منابع علمی • آشنایی با کمیته کنترل عفونت و نقش داروساز در آن • Antibiotic Stewardship • مدیریت خطر و ایمنی بیمار و مصرف داروهای پر خطر و مشابه (LASA) • بر چسب گذاری داروها • آشنایی با تهیه پروتکل ها و دستورالعمل های درمانی • چگونگی نظارت بر روند مصرف داروهای پرهزینه و پر مصرف و پروتکل های مربوطه (مثل آلبومین و آنتی بیوتیکها) • انبارش و نگه داری دارو: دستورالعمل نگه داری داروهای یخچالی و غیر یخچالی • انبارداری و سفارش دارو • تهیه فورمولری با رویکرد تهیه مونوگراف دارویی و به روز رسانی فهرست دارویی بیمارستان • آشنایی با اتاق تمیز یا اتاق آماده سازی برای داروهای شیمی درمانی • آشنایی با تدوین فارماکوپه و شرایط تهیه داروی خارج از لیست و مراحل ورود داروی جدید به فارماکوپه • آشنایی با آنالیز ABC و VEN و انجام آنالیز ABC و VEN • کنترل و تأیید استوک دارویی آماده تحویل به بخش ها(حداقل 5 بخش) و کنترل داروهای یونیت دوز یا روز دارو(حداقل 30 نسخه) توسط کارآموز 	<p>روز چهارم</p>
<ul style="list-style-type: none"> • تحویل تکالیف به استاد • ایمیل لوگ بوک تکمیل شده در قالب فایل Word به استاد • آزمون عملی / مهارتی پایان دوره: این آزمون شامل کلیه مواردی میباشد که طی 10 روز دوره ی کارآموزی هر کارآموز در بیمارستان تحت آموزش قرار گرفته است 	<p>تکالیف آخر دوره</p>

موارد مهم:

- 1) دانشجویان بایستی تکالیف داده شده توسط اساتید بالینی را در بیمارستان انجام دهند و نهایتاً تا روز آخر به استاد مربوط تحویل دهند.
  - 2) حضور دانشجویان در بیمارستان رازی در برنامه مخصوص، مشخص شده است (زمان برگزاری کلاس ها روزهای یکشنبه 10 صبح تا 17 عصر، روزهای سه شنبه 8 صبح تا 15 عصر، روزهای چهارشنبه 13 تا 17 عصر و روزهای پنج شنبه 8 صبح تا 16 عصر می باشد. گروهبندی دقیق نفرات به معاونت آموزشی، آموزش دانشکده و دانشجویان ارائه خواهد شد.
  - 3) هر یک از دانشجویان موظف هستند در طی دوره و با هماهنگی استاد مربوطه حداقل یک شیفت روز تعطیل (7 ساعت) در داروخانه بیمارستان رازی حضور یابند.
  - 4) در صورت برگزاری امتحان پایان ترم در روزهای کارآموزی، دانشجو بعد از ساعت امتحان باید در بیمارستان حضور داشته باشد.
  - 5) حضور در تمامی روزها الزامی است و در صورت رخ دادن هر مشکلی با استاد مربوطه نیاز به هماهنگی می باشد.
- *در صورت نیاز ممکن است علاوه بر جلسات بالا، دو تا سه جلسه کلاس فوق العاده برای دانشجویان برگزار گردد. حضور در کلاسهای فوق العاده الزامی است.
- *در صورت تعطیل یا کنسل شدن هر یک از جلسات کلاس ذکر شده در جدول بالا، تاریخ جلسه جبرانی آن در اسرع وقت مشخص گردد.

الف. منابع اصلی درس (عنوان کتاب، نام نویسنده، سال و محل انتشار، نام ناشر، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس-در صورتی که مطالعه همه کتاب یا همه مجلدات آن به عنوان منبع ضروری نباشد).

1. اصول خدمات دارویی در بیمارستان، دکتر خیراله غلامی، دکتر محمدرضا جوادی، دکتر کاوه اسلامی، نشر دف، آخرین چاپ.
2. چکیده مبانی داروسازی بیمارستانی، دکتر مهدی احدی، دکتر فاطمه ایزدپناه، نشر هدی، آخرین چاپ.
3. مبانی داروسازی بالینی و بیمارستانی، دکتر منصور رستگارپناه با همکاری دکتر رسول سلطانی، نشر سبز آرنج، آخرین چاپ.
4. اطلاع رسانی دارویی (اصول و روش های کاربردی). دکتر خیراله غلامی، دکتر محمدرضا جوادی، دکتر میثم اسماعیلی نشر دف، آخرین چاپ.
5. کمیته دارو و درمان در بیمارستان DTC (P&T) دکتر فاطمه سلیمانی، دکتر فانک فهیمی، اندیشه ماندگار تهران، آخرین چاپ.

ب. امکانات آموزشی

- ویدئو پروژکتور، کامپیوتر، تخته، سیستم HIS داروخانه، بخش دارویی و انبار دارویی، بخش تجهیزات بیمارستان، مستندات بخش مراقبت دارویی

ج. نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

- الف) در طول ترم ■ (ب) پایان دوره ■

آزمون کتبی پایان ترم (۳۰٪ نمره کل)

آزمون عملی / مهارتی در طول دوره (۳۵٪ نمره کل)

انجام تکالیف محوله از طرف استاد در طول دوره / رعایت رفتار حرفه ای و نظم / تکمیل علمی و دقیق لوگ بوک (۳۵٪ نمره کل)

د. راهنمای تکمیل گزارشات عملی دانشجویان

تمامی دانشجویان ملزم به تکمیل فرم لوگ بوک هستند. لوگ بوک را در روز پایانی دوره ی 4 روزه که در بخش مراقبتهای دارویی بیمارستان حاضر بوده اند، به آدرس ایمیل استاد مربوطه، ایمیل بفرمایید:

taghvahamidreza@yahoo.com

فایل جداگانه لوگ بوک برای تکمیل کردن و دسترسی راحت تر در فرمت word در وبسایت دانشکده، گروه داروسازی بالینی و اداره کارآموزی دانشکده بارگذاری شده است و در اختیار دانشجویان قرار می گیرد.

ه. حضور و غیاب دانشجویان:

- استاد مکلف به حضور و غیاب در تمامی جلسات و تحویل لیست حضور و غیاب به گروه داروسازی بالینی می باشد.
- غیبت در جلسات عملی تحت هیچ عنوانی پذیرفته نیست. در صورت غیبت در جلسات عملی: حذف واحد
- پوشیدن روپوش سفید الزامی است.
- به دلیل اختلال در نظم داروخانه ، تاخیر دانشجویان به هیچ وجه موجه نخواهد بود.
- در طول ساعات آموزشی تعیین شده به هیچ عنوان از داروخانه خارج نشوید.

ی. مقررات و انتظارات از دانشجو:

اصول اخلاقی

اصول کلی که می بایست توسط دانشجو رعایت گردد:

- هر دانشجو می بایست نسبت به آسایش، سلامت و بهبودی بیماران احساس مسئولیت کند. همچنین دانشجو می بایست نسبت به حفظ سلامت جسمی و حرفه ای خود نیز مراقب باشند.
- درمان یا انجام فرایندهای درمانی در مورد تمام مراجعین می بایست همراه با تواضع و احترام باشد و در همه حال تکریم بیمار مد نظر باشد.
- همکاری کردن با سایر همکاران در روند درمان
- راستگو و صادق بودن در تمامی حالات
- رعایت کردن پوشش حرفه ای
- کنترل کردن استرس و عصبانیت
- استفاده از مهارت های کنترل کننده برخورد ها جهت مواردی که اختلافی وجود دارد
- خاموش نمودن یا در حال بدون صدا قرار دادن موبایل در هنگام ورود به داروخانه یا بخش رفتارهایی که نباید از سوی دانشجو انجام شود شامل موارد زیر است:

- برقراری هر گونه ارتباط عاطفی با بیماران کنونی، سابق، اعضای خانواده آنها و همچنین اعضای سیستم بهداشتی و درمانی

- مسخره نمودن لفظی و یا هرگون نیشخند و تمسخر بیماران و اعضای سیستم بهداشتی درمانی
- هرگونه تهدید به صورت لفظی، مالی و یا تهدید به خشونت و هرگونه برخوردی که دلالت بر تهدید باشد
- هرگونه بحث و یا تحقیق های نژادی، قومی و مذهبی
- استفاده از هر گونه لغات و ادبیات بی ادبانه و یا الفاظ رکیک
- هرگونه انتقاد یا زیر سوال بردن فعالیت های همکاران به خصوص اساتید در جمع و یا حضور بیمار
- بر ملا کردن راز اساتید، بیماران و دیگر همکاران کادر درمانی
- پذیرفتن هدیه و هر گونه پیشنهاد های مالی از سوی شرکت های دارویی و بیماران
- جویدن آدامس در بیمارستان و داروخانه (این عملی غیر حرفه ای است که توسط تمام جوامع حرفه ای منع می شود).
- ارائه اطلاعات در خصوص شرایط بیماری به بیماران و یا همراه وی (ارائه این اطلاعات تنها باید توسط پزشک صورت گیرد و اطلاعات مربوط به داروهای بیمار را می توان در اختیار قرار داد).

توصیه هایی در خصوص ارتباط با بیمار

- در نظر داشته باشید شما نیز مانند پزشکان از سوی بیمار به عنوان معالجین وی شناخته می شوید، پس یک رابطه منطقی و حرفه ای با بیمار خود برقرار سازید.
- از صحبت کردن با بیماران امتناع نفرمایید.
- با گرفتن شرح حال دقیق دارویی به روند بهتر درمان کمک نموده و همچنین به اطلاعات خود بیفزایید.
- در ابتدای صحبت در مورد صحبت های بیمار پیش قضاوت نداشته باشید.
- حس اهمیت و همدردی خود را به بیمار نشان دهید.
- در هنگام صحبت بیمار به او نگاه کنید
- به فضای شخصی بیمار احترام بگذارید و بدانید برای ارتباط با هر فرد بدون احساس ناراحتی به فاصله بین 1 تا 2 متر نیاز است. نزدیک شدن بیش از حد به فردی که می خواهید با او صحبت کنید (در اینجا بیمار) باعث احساس ناخوشایند در فرد می شود و یکی از موانع ارتباطی است.
- صحبت را با سوالات باز آغاز کنید و بعد از آن سوالات مناسب جهت اطلاعات لازم دارویی را بپرسید.
- احترام خود را حین مصاحبه به بیمار نشان دهید مثلا از واژه های خانم و آقا استفاده نموده و پیش از مصاحبه نام بیمار را بدانید.
- برای آشنایی با بیمار حتما از محل تولد، شغل، وضعیت تاهل و تعداد فرزندان وی سوال بپرسید، این کار باعث برقراری ارتباط بهتر با بیمار می شود.
- ادبیات استفاده شده باید براساس شنونده تنظیم شود.
- یک درمانگر موفق موانع ارتباطی متداول را می شناسد و از آنها اجتناب می کند (مانند نامفهوم بودن بعضی اصطلاحات حیطه پزشکی)
- احترام خود را به فرهنگ، آیین مذهب و زبان بیمار نشان دهید و حساسیت های فرهنگی، باورها و ارزش های بیمار را درک کنید.
- در برخورد با بیمار و همراهان بیمار خود را معرفی کنید و بگویید داروساز بیمار هستید و مسئولیت شما کنترل داروهای بیمار و روند دارو درمانی است و هرگز در خصوص اطلاعات و شرایط بیماری با همراهان و بیمار صحبت نکنید.

رازداری

- کارآموز باید **privacy** بیمار را حفظ کند. بدین منظور می بایست **cafeateria talk** باشد! اصطلاح **cafeateria talk** به صحبت هایی اطلاق می شود که همکاران در موقع استراحت یا صرف ناهار و در محل های عمومی (رستوران، آسانسور، راهروهای بیمارستان و ...) در مورد مشکلات و وضعیت بیمار صحبت می کنند، در صورت قرار گرفتن در این موقعیت کارآموز می تواند لزوم حفظ رازداری را به سایر افراد یادآوری کند.
- در صورتی که نیاز باشد تا **case** بیمار در مجامع علمی و یا در حضور اساتید مطرح شود، به هیچ عنوان نام کامل بیمار یا نشانه ای که باعث شناختن بیمار شود، نباید ذکر شود.
- علاوه بر رازداری در خصوص مسایل مربوط به بیمار هیچ یک از مسایل خصوصی همکاران در بخش نباد فاش شود. این مطلب مربوط به مسایل شخصی هر یک از اعضای تیم درمانی و سایر داروسازان نیز می باشد، بنابراین بهتر است در مورد مسایل مربوط به همکاران با سایر افراد حتی دوستان نزدیک صحبت نشود.
- در مورد اطلاعات مربوط به داروخانه یا بیمارستان از جمله مسایل مالی و نقص و مشکل در هر یک از پروسه های این موسسات به هیچ وجه نمی بایست با دیگران سخن گفت. در صورت عدم رازداری در این خصوص گاه ممکن است فرد با تبعات قانونی نیز مواجه شود.

توصیه هایی در خصوص ارائه مشاوره دارویی به بیمار

- در صورتی که استاد یا رزیدنت بالینی در بخش حضور دارند، قبل از هر گونه مشاوره ای به بیمار با آنها مشورت کنید.
- در مورد هر پیشنهاد اطمینان داشته باشید که کاملا صحیح و براساس شواهد علمی است.
- بدانید داروی مورد نظر یا پیشنهاد دارویی با شرایط بیمار تطبیق دارد و منع مصرف یا تداخلی با داروهای حال حاضر وی ندارد.
- در صورتی که پیشنهاد مورد قبول واقع نشد می توانید به طور خصوصی دلایل خود را با پزشک مطرح نمایید و دلایل رد پیشنهاد را از او جویا شوید.

توصیه های در خصوص ارتباط با سایر پرسنل

- اصل اولین برخورد: بسیاری از متخصصین علوم رفتاری بر این عقیده اند که اصلی ترین قضاوت و برداشت در اولین برخورد و لحظات ابتدایی آن به وجود می آید. بنابراین بسیار مهم است که چگونه در اولین برخورد بهترین تاثیر را بر مخاطب خود بگذارید.
- در ابتدا به حاضرین سلام کنید و خود را به طور کامل معرفی نمائید. (بطور مثال علی ابراهیمی دانشجوی سال 5 داروسازی، کارآموزی بیمارستان)
- دانشجو می بایست اتیکتی حاوی نام و عنوان کارآموز دکترای داروسازی را بر روپوش خود نصب کند.
- دانشجو و متخصصین داروسازی باید کار به صورت تیمی را بشناسند و بدانند درمان یک کار تیمی است که ممکن است در آن متخصصین زیادی مشارکت کنند، بنابراین باید به دانش آنها احترام گذاشت و از آن در جهت بهبودی مریض سود برد.
- احترام به دانش سایر گروه ها موجب برقراری ارتباطی سالم و مفید با آنها می شود.
- در کار تیمی یکی از مهم ترین شاخصه ها مسئولیت پذیری آنهاست، بنابراین باید بدانید مسئولیت ارائه اطلاعات دارویی یا پیشنهاد جهت بهبود دارو درمانی در درجه اول با پزشک معالج و از سوی دیگر با شما می باشد.

اصول و نکات رفتار و سخن گفتن

- در رفتار و سخن گفتن احترام و فروتنی را مراعات کنید.
- از لغاتی استفاده کنید که در شان یک فرد آکادمیک است.

- نام همکاران را با لقب علمی آنان (استاد، دکتر) خطاب نموده و حتما آقا و خانم را استفاده نمایید و ترجیحا در مورد اینترن ها و دانشجویان داروسازی نیز مانند همکاران دانشجویی خود از لفظ دکتر استفاده کنید.
- برای بیان بهتر منظور خود به خصوص در هنگام صحبت با پزشکان از body language استفاده نمایید.

اصول و نکات انتقاد

- در مورد انتقاد همکاران و اعضای سیستم بهداشتی درمانی از شما نگرشی مثبت داشته باشید.
- در صورتی که از جانب گروه پزشکی انتقادی به شما شد، به طور مثبت رفتار کنید.
- انتقادهای را به صورت صادقانه ارزیابی کنید و در صورت به جا بودن برنامه ای برای اصلاح خود ترتیب دهید.

راستی و صداقت کار

- برای اجرای صداقت در تمام امور نکات زیر بسیار کاربردی است:
- به تمام جنبه های کار خود حتی آن قسمت هایی که با مشکل و خطا همراه است توجه کنید و در پی اصلاح آن برآیید.
- اشتباهات خود را بپذیریم و راه مناسب برای عدم تکرار آن پیدا کنیم.
- در تمام جنبه های کاری در دانشکده، بیمارستان و داروخانه راستگو و صادق باشید.
- سعی کنید گزارش شما از بخش (به استاد مربوطه) کاملا صادقانه و صحیح تهیه شده باشد.
- کار دیگران و یا کارهایی که در آن مشارکت نداشتید را به عنوان کار خود معرفی نکنید.
- با تمامی همکاران و ستیر متخصصین مرتبط با بیمار به طور صادقانه و جهت بهبودی همکاری کنید.

اصول و نکات سلامت شخصی

- آگاه باشید که بیماری شخصی یا مشکلات شما در سلامتی ممکن است به بیماران یا سایر همکارانتان آسیب رساند.
- به سرعت به دنبال درمان مناسب برای بیماری خود باشید.
- اگر به علت بیماری نمی توانید یکی از وظایف خود را به درستی انجام دهید از همکاران خود کمک بخواهید.
- قبل از ورود به بخش خود را مطابق پروتکل های بخش واکسینه کنید.
- یکی از موثرترین راه ها در کنترل انتقال عفونت به خود و سایر بیماران شستشوی دست با آب و صابون است به خصوص اگر با بیمار تماس برقرار می کنید. در صورت عدم دسترسی از مایعات ضدعفونی کننده موجود در بخش استفاده نمایید.

مهارت های لازم در هنگام اختلاف بر روی موضوعی خاص (موارد علمی و سایر موارد)

- در بیان اعتقاد خود در این موارد با سیاست بوده و به طرز دیپلماتیک آن را بیان کنید.
- اختلاف را به صورت مثبت و مستقل حل نمایید.
- موضوع مورد نظر را ابتدا با خود فرد در میان بگذارید.
- در صورتی که در نهایت طرف مقابل سخن شما را پذیرفت، آن را دلیلی بر علمی بودن فرد محسوب کنید.
- برای حل مشکل ابتدا با خود فرد به تنهایی صحبت کنید در صورت عدم حل آن را با مربی و یا ساتاد مربوطه در میان بگذارید.
- از بیان مشکل با سایر افراد خودداری کنید.
- اختلاف بین همکاران نباید در ارائه خدمات به بیمار تاثیر بگذارد. چنین بحث هایی نباید به هیچ وجه در حضور بیمار صورت گیرد.
- اختلاف و هم عقیده نبودن با دیگران قابل قبول است اما بی احترامی و ادامه دادن به این اختلافات در جهت آسیب در روند دارو درمانی خیر.

بروز مشکلات

در صورت بروز هرگونه مشکل با افراد مختلف در بخش ابتدا با خود آنها به طور مستقیم صحبت کنید و در صورت عدم حل مشکل را با استاد خود در میان بگذارید.

اصول و نکات ظاهر حرفه ای

ظاهر داروساز مکمل اخلاق و رفتار در ساختن الگوی حرفه ای (professional image) است. اکثریت مردم از برخورد و کار با اعضای تیم بهداشتی که هوشیار، خوش اخلاق، بشاش، مرتب و آراسته هستند لذت می برند. این بسیار مهم است که برای یادگیری کافی و داشتن توانایی ذهنی شما می بایست از توان ذهنی و بدنی کافی برخوردار باشید و بدین منظور می بایست تغذیه، فعالیت بدنی، ورزش و خواب کافی داشته باشید. می بایست به نکات ظاهری و پوشش خود بهای فراوانی دهید تا بتوانید نگرش و فضای مثبتی را در بین مخاطبان اعم از همکاران و بیماران ایجاد کنید. بدیهی است حتی در صورت دارا بودن قابلیت های علمی و حرفه ای فراوان در صورتی که مورد پذیرش بیمار قرار نگیرید، از قابلیت های شما استفاده نخواهد شد و یکی از ابتدایی ترین موارد برای پذیرش بیمار ظاهر شماست.

اصول کلی انتخاب لباس

پوشش داروساز می بایست علاوه بر رعایت قوانین هر مرکز، دانشگاه و کشور از قوانین مربوط به پوشش حرفه ای تبعیت کند هرچن نوع این پوشش تحت تاثیر ویژگی های فرهنگی هر منطقه قرار می گیرد اما بسیاری از اصول حرفه ای می بایست فرای همه آنها مورد توجه قرار گیرد بدان معنی که در کشور ما بسیاری از ویژگی های دینی و قانونی توصیه به حجاب کامل برای خانم ها و رعایت پوشش خاص برای آقایان می کنند اما جدا از این مسائل حتی زمانی که به توصیه ها و قوانین پوشش در کشورهایی مانند ایالات متحده نگاهی می کنید متوجه می شوید توصیه در خصوص پوشش حرفه ای در برخی موارد بسیار سخت تر از قوانین رایج در کشور ماست. مثلا پوشیدن شلوار جین و کفش اسپرت برای آقایان توصیه نمی شود در صورتی که استفاده از این لباس به طور کلی رایج و آزاد است. بنابراین فارغ از اینکه در خارج از محیط بیمارستان و یا داروخانه چگونه لباس می پوشید، در این محیط علاوه بر رعایت قوانین دانشگاه به سبب رعایت قوانین حرفه ای می بایست به پوشش حرفه ای توجه کنید. به عنوان مثال اگر شما به بیمارستان و یا به داروخانه مراجعه می کنید و پزشک یا اروساز مسئول شما آقایی باشد که با شلوار جین، موهای بلند، گردن بند و صندل برای ویزیت شما مراجعه کند چه احساسی و اعتمادی نسبت به او پیدا می کنید؟ در مقابل اگر پزشک مورد نظر با لباسی آراسته و اتو کرده و ظاهری حرفه ای مراجعه کند چه اعتمادی در شما ایجاد می کند. به عنوان مثال به توصیه های یکی از دانشگاه های آمریکا در خصوص پوشش حرفه ای داروسازان اشاره می شود.

پوشش آقایان

- روپوش سفید تمیز اتوکشیده و متناسب با اندام و با اتیکت دانشجوی داروساز و نام دانشجو
- آرایش موی سر به صورت متعارف و مرتب باشد و از رنگ موی غیر متعارف (آبی، صورتی، نقره ای) استفاده نشود.
- آرایش صورت، ناخن بلند و استفاده از دست بند ممنوع است.
- لباس ترجیحا باید شامل شلوار و پیراهن رسمی مردانه (پارچه ای) باشد.
- از پوشیدن شلوار جین و تی شرت و لباس های تنگ و چسبان و اسپرت و لباس ورزشی می بایست خودداری کرد.
- کفش مناسب و تمیز و واکس خورده به همراه جوراب استفاده شود.
- عدم استفاده از کفش ورزشی، هر گونه صندل، کفش جلوباز یا کفش هایی که از عقب باز است.
- استفاده از جواهرات توصیه نمی شود.

پوشش خانم ها

- روپوش سفید تمیز اتوکشیده و متناسب با اندام و با اتیکت دانشجوی داروساز و نام دانشجو
- ناخن بلند و لاک ناخن توصیه نمی شود.

- عدم استفاده از کفش ورزشی، هر گونه صندل، کفش جلوباز یا کفش هایی که از عقب باز است.
  - استفاده از جواهرات به طور کلی توصیه نمی شود.
  - از پوشیدن شلوار جین و تی شرت و لباس های تنگ و چسبان و اسپرت و لباس ورزشی می بایست خودداری کرد.
  - از آرایش غیر معمول می بایست اجتناب شود.
  - در ایران: استفاده از مقنعه در محیط دانشگاه و روسری مناسب در محیط های غیر دانشگاهی
- بدیهی است که هریک از دانشگاه ها و مراکز درمانی نیز قوانینی برای دانشجویان در محیط دانشگاه دارد که رعایت آن برای دانشجویان ضروری است و موارد فوق قوانین حرفه ای این رشته است.